

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN

VŨ THỊ HÒA

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG NGOẠI GIAO HỒ CHÍ MINH
TRONG MỐI QUAN HỆ VIỆT NAM VỚI CÁC NƯỚC
LỚN
THỜI KỲ ĐỔI MỚI

Chuyên ngành: Hồ Chí Minh học

Mã số: 62 31 02 04

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ HỒ CHÍ MINH HỌC

Hà Nội - 2020

Luận văn được hoàn thành tại:
ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN

Người hướng dẫn khoa học: **PGS. TS. ĐINH XUÂN LÝ**

Phản biện 1: PGS. TS. Trần Minh Trường

Phản biện 2: PGS. TS. Trần Thị Minh Tuyết

Luận văn được bảo vệ tại Hội đồng chấm Luận văn tại

.....
vào hồi

Có thể tìm hiểu luận văn tại:

- Thư viện Đại học quốc gia Hà Nội

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Nghiên cứu sinh chọn đề tài: “Vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ với các nước lớn thời kỳ đổi mới” làm luận án tiến sĩ vì những lý do sau:

Thứ nhất, xuất phát từ tầm quan trọng của ngoại giao Hồ Chí Minh đối với lịch sử ngoại giao dân tộc Việt Nam. Trong toàn bộ nội dung tư tưởng Hồ Chí Minh thì tư tưởng ngoại giao giữ một vị trí quan trọng. Việc vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn là một yêu cầu bức thiết, để hoạch định đường lối, chính sách ngoại giao phù hợp trước những biến chuyển phức tạp của cục diện chính trị thế giới.

Thứ hai, xuất phát từ vị trí, vai trò các nước lớn luôn có tầm ảnh hưởng chi phối đến sự biến đổi, phát triển của các xu thế quốc tế và tác động trực tiếp đến cục diện chính trị thế giới. Quan hệ giữa các nước lớn vừa mang tính chất thỏa hiệp, vừa cạnh tranh, đấu tranh kiềm chế lẫn nhau. Thực tế đã chứng minh có không ít trường hợp, các nước lớn tiến hành tự dàn xếp với nhau để đưa ra các giải pháp có lợi cho mình đồng thời mang đến những bất lợi cho phía các nước nhỏ.

Thứ ba, xuất phát từ yêu cầu của thời kỳ đổi mới, mở cửa hội nhập quốc tế. Tuy nhiên, thực tiễn cũng cho thấy quan hệ Việt Nam với các nước lớn trong thời gian qua đã và đang đặt ra nhiều thách thức: xu hướng vừa hợp tác vừa đấu tranh giữa các nước lớn phát triển mạnh, đặc biệt sự thay đổi chiến lược.

Từ thực tiễn quan hệ Việt Nam với các nước lớn đã có một số công trình nghiên cứu về ngoại giao Hồ Chí Minh, về vận dụng tư tưởng đối ngoại Hồ Chí Minh... Tuy nhiên, cho đến nay, chưa có công trình được công bố nào nghiên cứu vận dụng tư tưởng ngoại

giao Hồ Chí Minh trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn thời kỳ đổi mới.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

2.1. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở làm rõ những nội dung cơ bản của tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh và thực tiễn quan hệ của Việt Nam với các nước lớn giai đoạn 1986-2019, luận án đề xuất phương hướng và giải pháp vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn trong thời gian tới.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đề tài.
- Phân tích, luận giải một số vấn đề lý luận với ý nghĩa là khung lý thuyết nghiên cứu đề tài luận án.
- Đánh giá thực trạng vận dụng quan hệ giữa Việt Nam với các nước lớn giai đoạn 1986-2019.
- Luận giải những vấn đề đặt ra từ thực tiễn quan hệ Việt Nam với các nước lớn giai đoạn hiện nay.
- Đề xuất phương hướng và giải pháp tiếp tục vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn thời gian tới.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh và sự vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ với các nước lớn thời kỳ đổi mới.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

- *Phạm vi về nội dung:*

Luận án tập trung nghiên cứu các nội dung cơ bản như: Mục tiêu ngoại giao; tập hợp lực lượng ngoại giao; phương châm, phương

pháp và nghệ thuật ngoại giao; Thực tiễn quan hệ Việt Nam với các nước lớn như: Mỹ, Trung Quốc, Nga, Nhật Bản, Pháp, Anh; Phương hướng và giải pháp tiếp tục vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ với các nước lớn.

- *Phạm vi về không gian*: Nghiên cứu hoạt động ngoại giao Việt Nam với một số nước lớn trên phạm vi thế giới.

- *Phạm vi về thời gian*: Nghiên cứu thực trạng quan hệ Việt Nam với các nước lớn (1986 – 2019).

4. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

4.1. Cơ sở lý luận

Luận án được thực hiện trên cơ sở lý luận duy vật biện chứng, duy vật lịch sử và phương pháp luận chính trị học.

4.2. Phương pháp nghiên cứu

Luận án được thực hiện bằng các phương pháp logic và phương pháp lịch sử, kết hợp các phương pháp liên ngành, phân tích, tổng hợp, so sánh, gắn lý luận với thực tiễn... Các phương pháp được sử dụng phù hợp yêu cầu của từng nội dung cụ thể của luận án.

5. Đóng góp mới của luận án

Luận án làm sáng tỏ thêm nội dung tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh và giá trị tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh.

Luận án đóng góp luận chứng và luận cứ cho việc vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của luận án

6.1. Ý nghĩa lý luận

Làm rõ thêm nội dung hệ thống lý luận về ngoại giao Hồ Chí Minh.

Luận án bổ sung thêm những cơ sở lý luận và thực tiễn cho việc hoạch định chính sách đối ngoại với các nước lớn trong thời gian tới.

6.2. Ý nghĩa thực tiễn

Luận án có thể được tham khảo cho hoạt động ngoại giao của Việt Nam trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn.

Luận án là tài liệu tham khảo cho nghiên cứu, giảng dạy và học tập môn học liên quan đến tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh.

7. Kết cấu của luận án

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Danh mục công trình khoa học của tác giả liên quan đến luận án, Danh mục tài liệu tham khảo, Phụ lục, nội dung luận án gồm 4 chương, 9 tiết.

Chương 1

TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI

1.1. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài

1.1.1. Nghiên cứu về tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh

Trong thời gian qua đã có nhiều công trình được công bố của các tác giả, tập thể tác giả trong nước và nước ngoài có liên quan đến đề tài luận án.

Tác giả Đỗ Đức Hình (2007) với cuốn *Tư tưởng Hồ Chí Minh về đối ngoại, một số nội dung cơ bản*; Tác giả Trần Thị Minh Tuyết có cuốn *Tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh* (2016); Tác giả Vũ Khoan trong bài viết *Tư tưởng Hồ Chí Minh về đối ngoại vẫn còn nguyên giá trị* (1993); Tác giả E. Côtêlêp trong cuốn *Đồng chí Hồ Chí Minh* (2010); tác giả Furuta Matoo có cuốn *Chính sách đối ngoại rộng mở của Việt Nam và quan hệ Việt Nam - Trung Quốc* (2003); tác giả Phạm Bình Minh trong bài viết *Hồ Chí Minh với phương châm ngũ tri nước lớn* (2019); tác giả Trần Minh Trường với cuốn *Hoạt động ngoại giao của Chủ tịch Hồ Chí Minh từ 1954 đến 1969*

(2005); tác giả Nguyễn Khắc Huỳnh trong cuốn *Ngoại giao Việt Nam - phương sách và nghệ thuật đàm phán* (2006); Tác giả Đặng Đình Quý với bài viết *Ngoại giao Việt Nam Dân chủ cộng hòa trước toàn quốc kháng chiến-bài học cho công tác ngoại giao giai đoạn hiện nay* (2016); Tác giả Lady Borton trong cuốn *Hồ Chí Minh - Một hành trình* (2012); Tác giả Phạm Bình Minh với cuốn *Định hướng chiến lược đối ngoại Việt Nam đến 2020* (2010); Cuốn *Suy ngẫm về trường phái ngoại giao Hồ Chí Minh* của tác giả Võ Văn Sung (2010)...

Tuy có sự khác nhau về cách trình bày vấn đề, nhưng các tác giả đã nêu được mục tiêu cơ bản trong quan hệ ngoại giao Hồ Chí Minh đó là đấu tranh cho hòa bình, độc lập dân tộc; tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh chứa đựng tính nhân văn, nhân đạo sâu sắc, đóng góp to lớn trong sự nghiệp giải phóng dân tộc, bảo vệ hòa bình; mở ra triển vọng mới cho Việt Nam trong quan hệ hữu nghị, hợp tác thân thiện với tất cả các nước trên thế giới, vì hòa bình và phát triển đất nước.

1.1.2. Nghiên cứu về quan hệ Việt Nam với các nước lớn

Có thể kể đến những công trình nghiên cứu của các tác giả sau: Cuốn: *Góp phần tìm hiểu lịch sử quan hệ Việt Nam – Hoa Kỳ* của tác giả Phạm Xanh (2010); Cuốn: *OSS và Hồ Chí Minh đồng minh bất ngờ trong cuộc chiến chống phát xít Nhật (Tư liệu mới của Mỹ lần đầu tiên được công bố tại Việt Nam)* của Dixee R. Bartholomew – Feis (2008); Cuốn *Tại sao Việt Nam?* của tác giả Archimedes Patti (2008); Luận án tiến sĩ Sử học của tác giả Nguyễn Thị Kim Dung với đề tài *Đảng lãnh đạo hoạt động đối ngoại thời kỳ 1945 – 1946* (1998); Tác giả Phạm Quang Minh trong cuốn *Quan hệ tam giác Việt Nam - Liên Xô - Trung Quốc trong kháng chiến chống Mỹ (1954-1975)* (2018); Bài viết *Dự báo quan hệ giữa các nước lớn*

và tác động đối với Việt Nam của Nguyễn Vũ Tùng (2016); Cuốn sách do Nguyễn Xuân Sơn, Nguyễn Văn Du (đồng chủ biên): *Chiến lược đối ngoại của các nước lớn và quan hệ với Việt nam trong hai thập niên đầu thế kỷ XXI* (2006); Cuốn sách *Quan hệ giữa các nước lớn và đối sách của Việt Nam* của tác giả Nguyễn Bá Dương (2018); Kỷ yếu Hội thảo khoa học *Quan hệ giữa các nước lớn trong giai đoạn hiện nay tác động đến Việt Nam và định hướng ứng phó*, của Viện Khoa học Xã hội Nhân văn quân sự Bộ Quốc phòng (2019)...

Dưới nhiều góc độ khác nhau, các nghiên cứu đã phân tích, đánh giá quan hệ Việt Nam với các nước lớn, các tác giả đều thống nhất: chiến lược của các nước lớn đều tác động trực tiếp hoặc gián tiếp, thuận lợi và khó khăn đến Việt Nam vì vậy Đảng, Nhà nước ta cần có những đối sách phù hợp, hợp linh hoạt, khôn khéo trong giải quyết các vấn đề có liên quan đến các nước lớn trên nguyên tắc lợi ích dân tộc đặt lên hàng đầu.

1.1.3. Nghiên cứu vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ với các nước lớn

Nhận thức về tầm quan trọng của vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ với các nước lớn, trong những năm gần đây, có nhiều công trình nghiên cứu sự vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh. Có thể kể đến: Cuốn *Tư tưởng Hồ Chí Minh về đối ngoại và sự vận dụng của Đảng trong thời kỳ đổi mới* của tác giả Đinh Xuân Lý (2013); Cuốn *Vận dụng tư tưởng đối ngoại Hồ Chí Minh thời kỳ hội nhập quốc tế* của Bộ Ngoại giao (2009); tác giả Trần Minh Trường trong cuốn *Vận dụng sáng tạo và phát triển tư tưởng, nghệ thuật ngoại giao Hồ Chí Minh trong tình hình mới* (2017); Tác giả Đinh Xuân Lý trong bài viết *Vận dụng phương châm “Dĩ bất biến, ứng vạn biến” của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong đấu*

tranh bảo vệ chủ quyền vùng biển Việt Nam hiện nay (2014); tác giả Trần Văn Cường trong cuốn *Góp phần tìm hiểu tư tưởng Hồ Chí Minh về ngoại giao* (2002); Cuốn *Tư tưởng Hồ Chí Minh về hợp tác quốc tế và vận dụng trong công cuộc đổi mới ở nước ta hiện nay* của tác giả Đặng Văn Thái (2009); Bàn về thành tựu và hạn chế trong quá trình vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh tác giả Trần Thị Minh Tuyết trong cuốn *Tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh* (2016); Bàn về vận dụng phương pháp ngoại giao Hồ Chí Minh trong bối cảnh hiện nay, tác giả Nguyễn Thị Minh Thùy trong cuốn *Vận dụng phương pháp ngoại giao Hồ Chí Minh trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay* (2019)...

Các nghiên cứu nêu trên đã làm rõ sự vận dụng các quan điểm, nguyên tắc, phương pháp, nghệ thuật ngoại giao Hồ Chí Minh trong thời kỳ đổi mới. Đồng thời, chỉ ra những thành tựu và hạn chế trong quá trình vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh thời kỳ đổi mới. Tuy nhiên, các công trình chưa đi sâu nghiên cứu vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh với từng nước lớn trong tình hình hiện nay.

1.2. Khái quát tình hình nghiên cứu liên quan đề tài và những vấn đề sẽ được giải quyết trong luận án

1.2.1. Khái quát tình hình nghiên cứu liên quan đề tài

Về cách tiếp cận, các công trình đã công bố tiếp cận tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh và vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh dưới những góc độ khác nhau: Sử học, chính trị học, quan hệ quốc tế,... với phương pháp nghiên cứu chủ yếu được sử dụng là phương pháp lịch sử, logic, so sánh, tổng hợp... trình bày, phân tích các nội dung cơ bản trong tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh, đúc rút bài học cho quá trình vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh.

Về nội dung, các công trình nghiên cứu đã góp phần làm rõ mục tiêu, phương pháp, nguyên tắc, phong cách, nghệ thuật ngoại giao của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Những công trình nghiên cứu về quan hệ Việt Nam với các nước lớn đã đề cập các hoạt động ngoại giao của Việt Nam với các nước trong từng thời kỳ lịch sử, trong đó gắn liền với các hoạt động ngoại giao của Hồ Chí Minh từ năm 1945 đến năm 1969.

Các công trình nghiên cứu vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh đã làm rõ những thành tựu và hạn chế trong việc vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh,

Các công trình khoa học trên là nguồn tư liệu quan trọng giúp nghiên cứu sinh có cái nhìn toàn diện về các sự kiện liên quan đến nội dung tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh nói chung và ngoại giao Hồ Chí Minh với các nước lớn nói riêng.

Tuy nhiên, cho đến nay chưa có công trình nào chuyên sâu trực tiếp nghiên cứu một cách hệ thống và đầy đủ tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh và sự vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn trước những diễn biến mới của tình hình khu vực và quốc tế. Do đó, việc nghiên cứu vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn là thể hiện mong muốn góp phần bổ sung những “khoảng trống” từ các công trình nghiên cứu đi trước.

1.2.2. Những vấn đề sẽ được giải quyết trong luận án

Về tiếp cận nghiên cứu:

Luận án tiếp cận nghiên cứu tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh và sự vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh dưới góc độ Chính trị học, Hồ Chí Minh học.

Về phương pháp nghiên cứu:

Luận án được thực hiện bằng phương pháp đặc trưng của chính trị học là phương pháp logic với phương pháp lịch sử và kết hợp các phương pháp liên ngành khác để phân tích, luận giải nội dung quan điểm ngoại giao Hồ Chí Minh và đánh giá thực trạng quan hệ của Việt Nam trong quan hệ với các nước lớn trong thời kỳ đổi mới.

Về nội dung:

Luận án xác định:

Thứ nhất, các công trình nghiên cứu chưa đi sâu phân tích, luận giải có hệ thống về tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh và giá trị của tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn. Đây là vấn đề đặt ra mà luận án cần giải quyết.

Thứ hai, nghiên cứu vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn thời kỳ đổi mới, bên cạnh những thành tựu đạt được vẫn còn một số hạn chế.

Thứ ba, một số nghiên cứu đã đề cập đến phương hướng vận dụng quan hệ Việt Nam với các nước lớn, nhưng chưa cụ thể. Do đó, việc đưa ra phương hướng và giải pháp tiếp tục vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn trong tiến trình hội nhập quốc tế là vấn đề quan trọng mà luận án cần giải quyết.

Tiểu kết chương 1:

Thực hiện khảo cứu những công trình nghiên cứu của tác giả trong và ngoài nước liên quan đến tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh; quan hệ Việt Nam với các nước lớn; vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn thời kỳ đổi mới. Qua nội dung của các công trình đã được công bố, cho thấy những vấn đề cơ bản mà luận án phải giải quyết như: làm sáng tỏ

thêm nội dung cơ bản những quan điểm và giá trị của tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh; sự đổi mới trong nhận thức của Đảng về chủ trương đối ngoại; thực trạng quan hệ Việt Nam với các nước lớn. Trên cơ sở đó, đưa ra phương hướng và giải pháp tiếp tục vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ với các nước trong thời gian tới.

Chương 2

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ NGOẠI GIAO VÀ NỘI DUNG TƯ TƯỞNG NGOẠI GIAO HỒ CHÍ MINH

2.1. Một số vấn đề lý luận về ngoại giao

2.1.1. Những khái niệm cơ bản

- Ngoại giao

Trong luận án này, tác giả quan niệm: *Ngoại giao là hoạt động hiện thực hóa chủ trương, chính sách đối ngoại của Đảng chính trị và Nhà nước nhằm bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của quốc gia; là nghệ thuật đàm phán để giải quyết các vấn đề giữa các nước và các vấn đề quan hệ quốc tế bằng biện pháp hòa bình.*

- Tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh

Tác giả quan niệm: *Tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh là hệ thống quan điểm của Hồ Chí Minh về mục tiêu, đối tượng, lực lượng, tổ chức, phương châm, phương pháp và nghệ thuật ngoại giao trong quan hệ giữa Việt Nam với các nước trên thế giới.*

- Tư tưởng đối ngoại Hồ Chí Minh

Có thể khái quát: *Tư tưởng đối ngoại Hồ Chí Minh là một bộ phận hữu cơ của đường lối cách mạng Việt Nam, là hệ thống quan điểm, quan niệm về các vấn đề quốc tế mang tính chiến lược, định hướng cho hoạt động ngoại giao của Nhà nước Việt Nam trong quan hệ với các nước và các tổ chức quốc tế.*

- *Quan niệm về nước lớn:*

Trong luận án, nước lớn được xác định là các nước như: Mỹ, Trung Quốc, Nga, Pháp, Anh. Đây là những nước thường trực Hội đồng Bảo an Liên Hợp quốc, là những nước tác động lớn đến an ninh, phát triển Việt Nam. Ngoài ra, tuy Nhật Bản không phải là nước thường trực trong Hội đồng Bảo an Liên Hợp Quốc nhưng vẫn được coi là nước lớn bởi có ưu thế về sức mạnh kinh tế, công nghệ, có tác động lớn đến Việt Nam hiện nay.

2.1.2. Vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh

Vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn là vận dụng phương pháp quan sát và phân tích sâu sắc của Hồ Chí Minh về nước lớn để đề ra chính sách đối ngoại và thực hiện chính sách ngoại giao với nước lớn phù hợp với yêu cầu thực tiễn; là sự áp dụng cách ứng xử tinh tế, tài tình của Hồ Chí Minh trong các tình huống ngoại giao liên quan đến quan hệ giữa các nước lớn với Việt Nam.

2.2. Nội dung và giá trị tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh

2.2.1. Nội dung cơ bản tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh

Về mục tiêu ngoại giao

Mục tiêu trong hoạt động ngoại giao theo tư tưởng Hồ Chí Minh là *giành và bảo vệ các quyền cơ bản* của nhân dân Việt Nam.

Đó là độc lập, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, chủ quyền quốc gia và tự do hạnh phúc của nhân dân Việt Nam. Đây là những quyền thiêng liêng, cao quý và bất khả xâm phạm.

Theo quan điểm Hồ Chí Minh, lợi ích dân tộc là vấn đề quan trọng nhất mà toàn thể nhân dân Việt Nam hướng tới là độc lập. Mục tiêu độc lập trong tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh gắn liền với toàn vẹn lãnh thổ và chủ quyền quốc gia. Đặc biệt, trong quan hệ với các

nước lớn, Hồ Chí Minh luôn đặt mục tiêu độc lập dân tộc lên trước hết, trên hết.

Về tập hợp và mở rộng lực lượng

Trong hoạt động ngoại giao, Hồ Chí Minh cho rằng: “Thực lực là cái chiêng, ngoại giao là cái tiếng”, thể hiện quan điểm của Người về mối tương quan chặt chẽ giữa hiệu quả của công tác ngoại giao với thế và lực của đất nước. Muốn ngoại giao được thắng lợi là phải biểu dương thực lực. Song song với việc xây dựng sức mạnh, lực lượng bên trong phải chủ động mở rộng tập hợp lực lượng bên ngoài.

Yêu cầu trong ngoại giao cần nắm bắt, hiểu rõ tình hình trong nước và quốc tế để từ đó có thể đưa ra những sách lược ngoại giao phù hợp.

Hồ Chí Minh luôn đề cao sự đoàn kết với các lực lượng tiến bộ trên thế giới, bởi vì “đoàn kết là sức mạnh, đoàn kết là thắng lợi”. Đối với các nước lớn, Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm đến sự đoàn kết với Liên Xô và Trung Quốc.

Về nguyên tắc, phương châm, phương pháp và nghệ thuật ngoại giao

Một là, giữ vững nguyên tắc độc lập, tự chủ và sáng tạo

Hai là, ngoại giao phù hợp với điều kiện cụ thể

Ba là, phương châm “thêm bạn, bớt thù”

Bốn là, phương châm “đĩ bất biến, ứng vạn biến”

Năm là, phương pháp ngoại giao “tâm công”

Sáu là, dự báo và nắm đúng thời cơ

Bảy là, kết hợp đấu tranh chính trị, quân sự và ngoại giao tạo sức mạnh tổng hợp cho cách mạng

2.2.2. Giá trị tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh

Một là, tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh là cơ sở phương pháp luận, cơ sở lý luận quan trọng cho hoạch định đường lối ngoại giao của cách mạng Việt Nam.

Hai là, tư tưởng ngoại giao và thực tiễn ngoại giao Hồ Chí Minh có ý nghĩa chỉ đạo hoạt động ngoại giao Việt Nam trong đấu tranh giành độc lập và thống nhất Tổ quốc.

Ba là, tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh tiếp tục soi sáng hoạt động đối ngoại trong thời kỳ đổi mới.

Bốn là, trong thời kỳ đổi mới vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh đã góp phần xây dựng được hình ảnh tốt đẹp về đất nước và con người Việt Nam.

Tiểu kết chương 2

Chương 2 tập trung giải quyết hai vấn đề có ý nghĩa khung lý thuyết của đề tài. Một là, trình bày những vấn đề lý luận có liên quan đến ngoại giao và tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh. Hai là, làm sáng tỏ trọng tâm của chương 2: nội dung và giá trị tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh.

Trong ngoại giao, quan điểm của Hồ Chí Minh kiên trì giữ vững mục tiêu, linh hoạt về sách lược, cùng với nghệ thuật ngoại giao tâm công, “đĩ bất biến, ứng vạn biến”; lợi dụng mâu thuẫn trong hàng ngũ kẻ thù để tranh thủ tập hợp lực lượng; thực hiện đoàn kết toàn dân tộc kết hợp với sự ủng hộ, giúp đỡ của bạn bè quốc tế, nhờ đó mà cách mạng Việt Nam đã từng bước giành thắng lợi.

Giá trị của tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh là trường tồn, đặt nền móng cho chủ trương, chính sách ngoại giao của Đảng và

Nhà nước ta đồng thời tiếp tục soi sáng quan hệ của Việt Nam với các nước lớn.

Chương 3

THỰC TRẠNG QUAN HỆ VIỆT NAM VỚI CÁC NƯỚC LỚN VÀ VẤN ĐỀ ĐẶT RA

3.1. Thực trạng quan hệ Việt Nam với các nước lớn (1986-2019)

3.1.1. Chủ trương của Đảng về quan hệ Việt Nam với các nước lớn

Bối cảnh thế giới và trong nước

Tình hình thế giới, từ giữa những năm 80 của thế kỷ XX, xu thế toàn cầu hóa ngày càng phát triển; quan hệ giữa các nước lớn được điều chỉnh theo chiều hướng đối thoại, thỏa hiệp, tránh xung đột trực tiếp.

Tình hình khu vực, từ giữa thập kỷ 80, Campuchia Dân chủ tấn công biên giới phía Tây Nam của Việt Nam. Từ những năm 1980, quan hệ Việt-Trung vẫn trong tình trạng căng thẳng.

Tình hình Việt Nam, sau khi thống nhất đất nước, Việt Nam lâm vào tình trạng khủng hoảng kinh tế, xã hội trầm trọng; các thế lực thù địch bao vây, cô lập về chính trị, cấm vận về kinh tế... Trên trường quốc tế, Việt Nam nằm trong số các nước nghèo nhất thế giới.

Đại hội VI của Đảng Cộng sản Việt Nam (12-1986) thực hiện đường lối đổi mới đất nước.

Chủ trương đối ngoại của Đảng

Đại hội Đảng lần thứ VI (12-1986) đề ra đường lối đổi mới, đặc biệt trong đó có đổi mới quan hệ với một số nước lớn như Mỹ, Trung Quốc, Liên Xô.

Đại hội VII của Đảng (năm 1991) chủ trương mở rộng quan hệ với các nước trên thế giới, nhất là các nước lớn Mỹ, Trung Quốc, Liên Xô.

Đại hội IX chủ trương: “Mở rộng quan hệ nhiều mặt, song phương và đa phương với các nước và vùng lãnh thổ, các trung tâm chính trị, kinh tế quốc tế lớn, các tổ chức quốc tế và khu vực”, “Thúc đẩy quan hệ đa dạng với các nước phát triển và các tổ chức quốc tế”.

Hội nghị lần thứ chín Ban chấp hành Trung ương khóa IX họp (1-2004) đề ra chủ trương thúc đẩy quan hệ với các nước lớn trên nguyên tắc bình đẳng, cùng có lợi, không can thiệp công việc nội bộ của nhau, xử lý khôn khéo trong quan hệ, hết sức tránh bị rơi vào thế đối đầu, cô lập hay lệ thuộc.

Đại hội XI (năm 2011) nhận định “các nước lớn sẽ chi phối quan hệ quốc tế..., tương quan sức mạnh kinh tế giữa các nước, nhất là các nước lớn có ảnh hưởng nhiều với nước ta, có nhiều thay đổi”.

Đại hội XII của Đảng (10-2016) đề ra chủ trương: “Đẩy mạnh và làm sâu sắc hơn quan hệ với các đối tác, nhất là các đối tác chiến lược và các nước lớn có vai trò quan trọng đối với sự phát triển và an ninh của đất nước, đưa khuôn khổ quan hệ đã xác lập vào thực chất”.

Có thể thấy, trong thời kỳ đổi mới quan hệ hợp tác với các nước lớn trên cơ sở hữu nghị, tôn trọng lẫn nhau và bình đẳng, cùng có lợi vẫn được coi là quan điểm nhất quán trong việc hoạch định các chủ trương, chính sách ngoại giao của Đảng.

3.1.2. Thực tiễn quan hệ Việt Nam với các nước lớn (1986 - 2019)

Những chủ trương, chính sách quan hệ với các nước lớn được khẳng định trong các văn kiện đại hội Đảng thời kỳ đổi mới là cơ sở, nền tảng để phát triển quan hệ Việt Nam với các nước lớn.

Quan hệ với Mỹ

Sự kiện ngày 11-5-1995, Tổng thống Mỹ tuyên bố chính thức bình thường hóa quan hệ với Việt Nam, cho thấy quan hệ Việt – Mỹ chính thức bước vào giai đoạn phát triển mới.

Kể từ khi bình thường hóa quan hệ hai nước Việt Nam và Mỹ đã tiến hành các cuộc đi thăm và làm việc nhằm thúc đẩy quan hệ.

Giai đoạn 1992-2000, quan hệ Việt Nam – Trung Quốc có nhiều chuyển biến tích cực, đạt nhiều thành tựu trên các lĩnh vực: kinh tế, chính trị, văn hóa..., tạo động lực quan trọng thúc đẩy quan hệ hai nước lên tầm cao.

Bên cạnh những thuận lợi, quan hệ giữa hai nước còn nhiều vấn đề đặt ra trong đó, “điểm nóng” Biển Đông tiếp tục diễn biến phức tạp gây trở ngại đối với triển khai hợp tác trên nhiều lĩnh vực giữa hai nước.

Quan hệ với Liên bang Nga

Tháng 11-1997, Thủ tướng Liên bang Nga V. Checnômurđin sang thăm Việt Nam, đánh dấu mốc quan trọng trong lịch sử quan hệ hữu nghị và hợp tác trên nhiều lĩnh vực của hai nước.

Tháng 3-2001, Việt Nam và Liên bang Nga ký “Tuyên bố chung về quan hệ đối tác chiến lược”. Từ đây, nhiều lĩnh vực hợp tác giữa hai nước đã thu được những kết quả tốt.

Về vấn đề Biển Đông, Nga vẫn giữ vị trí khiêm tốn, khẳng định Moscow là một nước ngoài cuộc và sẽ không đứng về phe nào trong tranh chấp Biển Đông. Tuy nhiên, Moscow cũng đang bảo vệ các lợi ích chiến lược ở khu vực.

Quan hệ với Nhật Bản

Tháng 11-1992, Chính phủ Nhật Bản quyết định nói lại viên trợ ODA cho Việt Nam.

Các chuyến viếng thăm lẫn nhau của lãnh đạo cấp cao hai nước đã thúc đẩy quan hệ Việt – Nhật phát triển cả về chiều rộng lẫn chiều sâu. Hợp tác kinh tế Việt Nam - Nhật Bản có bước tiến về đầu tư, thương mại,

Về vấn đề Biển Đông, Nhật Bản thể hiện quan điểm kiên quyết, nhất quán về, ủng hộ lập trường của Việt Nam, chống lại những hành động phi pháp của Trung Quốc ở Biển Đông, ủng hộ giải quyết hòa bình các tranh chấp.

Quan hệ với Pháp

Từ năm 1989, quan hệ Việt – Pháp được cải thiện. Pháp là quốc gia đi đầu trong khai thông quan hệ với Việt Nam.

Hợp tác kinh tế là lĩnh vực đạt được nhiều dấu ấn trong quan hệ song phương Việt – Pháp.

Về vấn đề Biển Đông, Pháp ủng hộ lập trường và đánh giá cao nỗ lực của Việt Nam trong giải quyết các tranh chấp bằng biện pháp hòa bình, tăng cường đối thoại, trên cơ sở tôn trọng luật pháp quốc tế trong đó có Công ước của Liên hợp quốc về Luật biển 1982, thực hiện nghiêm chỉnh, đầy đủ Tuyên bố ứng xử của các bên ở Biển Đông (DOC) và sớm xây dựng Bộ quy tắc ứng xử của các bên ở Biển Đông (COC).

Quan hệ với Anh

Trong những năm 1990, sau khi chiến tranh lạnh kết thúc, quan hệ giữa hai nước Việt Nam và Anh phát triển nhanh chóng trên nhiều lĩnh vực, mở ra những cơ hội hợp tác ngày càng tích cực, toàn diện.

Năm 2010, hai nước chính thức thiết lập quan hệ đối tác chiến lược.

Về vấn đề Biển Đông, lập trường vững vàng của Anh là các tranh chấp lãnh thổ ở Biển Đông cần phải được giải quyết phù hợp với các nguyên tắc và luật pháp quốc tế, đặc biệt là Công ước Liên hợp quốc về Luật biển 1982, khẳng định UNCLOS 1982 là khung pháp lý điều chỉnh tất cả các hoạt động trên biển Đông.

3.2. Thành tựu, hạn chế và những vấn đề đặt ra trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn

3.2.1. Thành tựu và hạn chế trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn.

Thành tựu

Sau hơn 30 năm đổi mới đường lối, chính sách đối ngoại và hoạt động ngoại giao, Việt Nam đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng.

Thứ nhất, bình thường hóa và thiết lập quan hệ ngoại giao với các nước lớn như Mỹ, Trung Quốc, Nga, Nhật Bản, Pháp, Anh, đưa đất nước ra khỏi thế bao vây, cấm vận.

Thứ hai, ngoại giao với các nước lớn Việt Nam đã thiết lập quan hệ đối tác toàn diện, đối tác chiến lược, đối tác chiến lược toàn diện với Mỹ, Trung Quốc, Nga, Nhật Bản, Pháp, Anh, góp phần quan trọng trong thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế, xã hội.

Thứ ba, tranh thủ được sự ủng hộ, giúp đỡ của các nước lớn trong vấn đề bảo vệ an ninh - quốc phòng và chủ quyền biển, đảo.

Thứ tư, ngoại giao với các nước lớn góp phần quan trọng giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, thuận lợi để xây dựng đất nước; nâng cao vị thế và uy tín quốc tế của Việt Nam

Hạn chế

Thứ nhất, trong quan hệ với các nước lớn có lúc còn lúng túng, bị động

Thứ hai, nhận thức của một số cán bộ làm ngoại giao còn hạn chế; trong một số trường hợp, đánh giá chưa đúng, chưa đủ về đối tác, đối tượng, nhất là trong quan hệ với Mỹ và Trung Quốc

Thứ ba, nắm bắt tình hình, dự báo thời cơ còn chậm, chưa có một lộ trình, kế hoạch cụ thể, phù hợp trong quan hệ với các nước lớn.

Thứ tư, công tác thông tin, tuyên truyền đối ngoại quốc tế chưa đồng bộ, hiệu quả chưa cao

3.2.2. Những vấn đề đặt ra trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn theo tư tưởng Hồ Chí Minh

Một là, vấn đề nhận thức về vai trò, vị trí của các nước lớn trước yêu cầu chủ động trong mối quan hệ với các nước lớn

Hai là, vấn đề nắm bắt tình hình, dự báo thời cơ, xây dựng lộ trình, kế hoạch đáp ứng yêu cầu trong quan hệ với các nước lớn

Ba là, vấn đề xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác ngoại giao để nâng cao chất lượng ngoại giao với các nước lớn.

Bốn là, vấn đề truyền thông đối ngoại với tăng cường sự hiểu biết của các nước lớn về con người và đất nước Việt Nam.

Tiểu kết chương 3

Chương ba trình bày thực trạng quan hệ Việt Nam với các nước lớn trên hai phương diện: Thực trạng chủ trương của Đảng và thực tiễn quan hệ Việt Nam với các nước lớn từ năm 1986 đến năm 2019.

Sau hơn 30 năm đổi mới (1986–2019), hoạt động ngoại giao của Đảng và Nhà nước Việt Nam đạt nhiều thành tựu: bình thường hóa và thiết lập quan hệ ngoại giao với các nước lớn; phá thế bao vây cấm vận; quan hệ đối tác chiến lược, đối tác chiến lược toàn diện

được thiết lập với nhiều nước lớn. Bên cạnh đó, quan hệ giữa Việt Nam với các nước lớn còn có những hạn chế đòi hỏi cần khắc phục. Từ thành tựu và hạn chế trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn đã đặt ra một số vấn đề cần giải quyết trong hoạt động ngoại giao với các nước lớn.

Chương 4

PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP TIẾP TỤC VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG NGOẠI GIAO HỒ CHÍ MINH TRONG QUAN HỆ VỚI CÁC NƯỚC LỚN

4.1. Dự báo các nhân tố tác động đến quá trình quan hệ Việt Nam với các nước lớn thời gian tới

4.1.1. Tác động mới của cuộc cách mạng công nghệ lần thứ tư

4.1.2. Tác động của tình hình biển Đông

4.1.3. Tác động từ sự điều chỉnh chính sách đối ngoại của các nước lớn

Sự điều chỉnh trong chính sách đối ngoại của Mỹ

Sự điều chỉnh chính sách đối ngoại của Trung Quốc.

Sự điều chỉnh chính sách đối ngoại của Nhật Bản.

Sự điều chỉnh chính sách đối ngoại của Nga

Sự điều chỉnh chính sách đối ngoại của Pháp

Sự điều chỉnh chính sách đối ngoại của Anh.

Tác động từ quan hệ Trung – Mỹ

Những khó khăn, thách thức trên con đường hội nhập quốc tế của Việt Nam trong thời gian tới

4.2. Phương hướng vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn

Thứ nhất, quan hệ với các nước lớn phải quán triệt đường lối độc lập, tự chủ, đa phương hóa, đa dạng hóa, bảo đảm lợi ích quốc gia trên cơ sở luật pháp quốc tế

Thứ hai, quan hệ với các nước lớn trên cơ sở hòa bình, hữu nghị, hợp tác, phát triển

Thứ ba, quan hệ với các nước lớn trên cơ sở kiên quyết, kiên trì bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ.

4.3. Giải pháp tiếp tục vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh

Một là, nhận thức đúng về vị trí, vai trò của các nước lớn và xử lý đúng đắn mối quan hệ với các nước lớn trong tình hình mới

Hai là, xây dựng lộ trình kế hoạch tối ưu, tạo khuôn khổ ổn định và ngày càng đi vào chiều sâu trong quan hệ với các nước lớn

Ba là, tăng cường đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ cán bộ làm công tác ngoại giao với các

Bốn là, đẩy mạnh công tác thông tin đối ngoại trong quan hệ với các nước lớn

Tiểu kết chương 4

Trước sự tác động của các nhân tố từ cuộc cách mạng khoa học công nghệ lần thứ tư, bất ổn của tình hình Biển Đông, các thách thức toàn cầu ngày càng đa diện, gay gắt. Cùng với đó các nước lớn điều chỉnh chiến lược, vừa hợp tác vừa thỏa hiệp, vừa cạnh tranh, đấu tranh kiềm chế lẫn nhau, tác động mạnh đến cục diện thế giới và khu vực. Trong bối cảnh đó, Việt Nam đứng trước những thời cơ và vận hội mới đồng thời đan xen nhiều thách thức, khó khăn. Từ những vấn đề đặt ra trong quan hệ Việt Nam với các nước lớn, đòi hỏi phải

vận dụng sáng tạo tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh một cách linh hoạt, phù hợp với bối cảnh lịch sử mới.

Trên cơ sở kết quả nghiên cứu của chương hai và chương ba, tác giả luận án đề xuất một số phương hướng và giải pháp tiếp tục vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động ngoại giao của Việt Nam trong quan hệ với các nước lớn.

KẾT LUẬN

Nghiên cứu đề tài “*Vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong mối quan hệ Việt Nam với các nước lớn thời kỳ đổi mới*” luận án đạt được những kết quả như sau:

1. Thông qua phân tích, luận giải, làm rõ tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh với những nội dung, phương pháp, phương châm, phong cách và nghệ thuật ngoại giao có tính cụ thể cho từng thời kỳ, từng giai đoạn của cách mạng, đồng thời mang tính phổ biến trong toàn bộ sự nghiệp cách mạng Việt Nam. Trong hoạt động ngoại giao, Hồ Chí Minh nhấn mạnh ngoại giao phải vì lợi ích của dân tộc, đặt lợi ích dân tộc lên trên hết, trước hết; phải đoàn kết hợp tác quốc tế theo tinh thần sẵn sàng làm bạn, không gây thù oán với một ai; kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại.

Tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trở thành nền tảng, cơ sở lý luận cho hoạch định đường lối, chính sách ngoại giao của cách mạng Việt Nam, có ý nghĩa chỉ đạo hoạt động ngoại giao Việt Nam trong đấu tranh giành độc lập dân tộc và tiếp tục soi sáng cho hoạt động đối ngoại trong thời kỳ đổi mới.

2. Làm rõ dưới tác động của xu thế toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, quan hệ giữa các nước lớn được điều chỉnh theo chiều

hướng đối thoại, thỏa hiệp, tránh xung đột. Trong bối cảnh đó, Đảng cộng sản Việt Nam chủ trương mở rộng quan hệ đối ngoại, xác định mục tiêu đối ngoại là giữ vững hòa bình để phát triển, tạo môi trường quốc tế hòa bình, bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền và an ninh quốc gia.

Từ năm 1986 đến năm 2019, qua các kỳ Đại hội, nhận thức của Đảng về đường lối đổi mới, mở rộng quan hệ với các nước lớn có sự điều chỉnh kịp thời, đáp ứng nhu cầu phát triển, phù hợp với thông lệ quốc tế. Đại hội VI (1986) là Đại hội đầu tiên đề ra đường lối đổi mới, trong đó có đổi mới quan hệ với các nước lớn như Mỹ, Trung Quốc, Liên Xô. Cho đến Đại hội XII (2016), quan hệ hợp tác với các nước lớn trên cơ sở hữu nghị, tôn trọng lẫn nhau, bình đẳng, cùng có lợi là quan điểm nhất quán trong chủ trương, chính sách ngoại giao của Đảng.

3. Trong quan hệ với các nước lớn, trên nền tảng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh, Đảng kiên trì nguyên tắc độc lập, tự chủ, bảo đảm lợi ích quốc gia dân tộc, đồng thời mềm dẻo và linh hoạt trong đàm phán; khéo léo kết hợp đối ngoại Đảng, Nhà nước với ngoại giao nhân dân phù hợp với yêu cầu trong nước và xu thế quốc tế theo tinh thần dĩ bất biến, ứng vạn biến. Với đường lối đổi mới, ngoại giao Việt Nam đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng, nâng cao vị thế và uy tín trên trường quốc tế. Bên cạnh đó, quan hệ Việt Nam với các nước lớn vẫn còn một số hạn chế trong nhận thức, chủ trương và chỉ đạo thực hiện đòi hỏi cần phải giải quyết để tăng cường quan hệ ngoại giao với các nước lớn trong tình hình mới.

4. Trên cơ sở dự báo các nhân tố tác động đến quan hệ Việt Nam với các nước lớn thời gian tới; căn cứ vào khung lý thuyết ở chương hai và những vấn đề đặt ra từ thực trạng quan hệ của Việt Nam với các nước lớn từ năm 1986 đến năm 2019, luận án đề xuất các phương hướng và giải pháp tiếp tục vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh thời gian tới. Trong đó tập trung vào các giải pháp như nhận thức của đội ngũ cán bộ làm công tác ngoại giao. Vì phải nhận thức đúng vai trò của các nước lớn đối với hòa bình, hợp tác, phát triển của Việt Nam thì mới có chính sách ngoại giao phù hợp với các đối tác quan trọng này; phải vạch lộ trình, kế hoạch đúng đắn, hợp lý mới xây dựng được mối quan hệ bền vững, hiệu quả với các nước lớn; nâng cao hiệu quả thông tin đối ngoại làm cho lãnh đạo và nhân dân các nước lớn hiểu đúng về chính sách ngoại giao của Việt Nam, hiểu được đất nước, con người Việt Nam và sự chân thành, hữu nghị muốn có hòa bình để hợp tác, phát triển của lãnh đạo và nhân dân Việt Nam.

Qua việc nghiên cứu đề tài luận án, cũng gợi nhiều ý tưởng nghiên cứu về vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh vào nhiệm vụ đối ngoại Việt Nam hiện nay. Một trong những gợi mở đầu tiên, hết sức quan trọng là hướng nghiên cứu vận dụng tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong quan hệ Việt Nam với các tổ chức khu vực và quốc tế - hay còn gọi là quan hệ với các tổ chức đa phương.

DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CỦA TÁC GIẢ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN

1. Vũ Thị Hòa (2018), “Quan điểm của Hồ Chí Minh về ngoại giao với các nước lớn”, *Tạp chí Lý luận chính trị và Truyền thông*, (7), tr. 19 – 23.

2. Vũ Thị Hòa (2019), “ Tư tưởng Hồ Chí Minh về ngoại giao và vận dụng ở Việt Nam”, *Tạp chí Khoa học xã hội Việt Nam*, (2), tr. 33 – 40.